

**ศักยภาพและความพร้อมการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม***
**Potential and Readiness of Cultural Resources management
to Promote Tourism in Nakhon Phanom Province**

อร่ามจิต ชินช่าง, อุดมลักษณ์ ศิริเกษมทรัพย์, คุณ เครือวัลย์, ภัทริกา ชินช่าง และลิขสิทธิ์ สิงห์งอย

Aramjit Chinchang, Udomluk Sirigasamsap, koon Krueawan, Pattarika Chinchang

and Likhasit Singngoy

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: aramjit.ch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพ และความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัด นครพนม 2) พัฒนาศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม 3) กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการของจังหวัดนครพนม สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร ผู้นำกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทยเรณูนคร ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม หัวหน้าสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม นายกเทศมนตรีเมืองนครพนม นายพิชัย เสนจันทร์ฉัยย หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ ภูสิงห์ ประชากรที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 แหล่ง จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สอดถาม สังเกตและ มีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศักยภาพและความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม พบว่า จังหวัดนครพนมมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมหลากหลาย เช่น องค์พระธาตุพนม แลนด์มาร์คพญานาค ซื่อพญาศรีสัตตนาคราช อุทยาน

*ได้รับบทความ: 14 กุมภาพันธ์ 2565; แก้ไขบทความ: 19 เมษายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 30 เมษายน 2565

Received: February 14, 2022; Revised: April 19, 2022; Accepted: April 30, 2022

แห่งชาติภูลึงกา แม่น้ำสองสี กลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทยเรณูนคร และประเพณีไหลเรือไฟจังหวัดนครพนม

2. ศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม ของจังหวัดนครพนม พบว่า มีความพร้อมที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวได้อย่างประทับใจสนุก ปลอดภัย และมีความสุข

3. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการของจังหวัดนครพนมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ เมืองน่าอยู่ ประดู่เศรษฐกิจสู่อาเซียน และจินตอนใต้ โดยมีมุ่งพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวสินค้า บริการ และกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบให้ประทับใจ และมีความสุข

คำสำคัญ: การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม; การส่งเสริมการท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this research are; 1) to study potential and readiness of natural tourism locations and culture resources of Nakhon Phanom Province, 2) to develop potential and readiness of natural tourism locations and culture resources of Nakhon Phanom Province and 3) to formulate an integrated tourism strategy of Nakhon Phanom Province towards sustainable development. The research is qualitative research. The key informants are; 1 The Abbot of Phrathartphanomwaramaha wihan temple, 2 The Leader of Thai Renu Nakhon ethnic group, 3. The Chairman of the Nakhon Phanom Provincial Cultural Council, 4 Head of Nakhon Phanom Provincial Cultural Office, 5 Mayor of Nakhon Phanom, 6 Mr. Phichai Senchanthichai, 7 Head of Phu Langka National Park and, 8 the population of 6 people living in the tourist attractions. The research tool was interview. Data were analyzed by interviewing, questioning, observing and participating.

The research results were as follows:

1. Nakhon Phanom Province has potential and readiness of natural tourism location and culture resources as there are various historical and cultural attractions where are able to attract tourists such as That Phanom pagoda, Naga Landmark which named “Paya Sri Satta Nakarat”, Phulangka national park, Two Colored River, Phu Thai Renu Nakhon Ethnic Group and the Illuminated Boat Festival of Nakhon Phanom Province.

2. The potential and readiness of natural and cultural attractions in Nakhon Phanom Province more found it is ready to welcome tourists with and impressive, fun, safe and happy experience.

3. The integrated tourism strategy of Nakhon Phanom Province towards sustainable development has set the vision for a livable city, an economic gateway to ASEAN and Southern China by focusing on improving the quality of tourist attractions, products, services and all form of tourism activities to be impressed and happy.

Keywords: Cultural Resource Management; Tourism promotion

1. บทนำ

วัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาชาติให้มั่นคง เพราะเชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อ แนวคิดของคน ครอบครัว ชุมชนและชาติเข้าด้วยกัน

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาลที่ยังมีบทบาทและเป็นกลยุทธ์สำคัญที่นำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการท่องเที่ยวโดยกำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงมีส่วนที่ช่วยส่งเสริมสร้างความแข็งแกร่ง และก่อให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพ ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาสาขาธุรกิจให้กระจายทั่วทุกพื้นที่ นับเป็นการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ อันเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ

นครพนมเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมากมาย เช่น การทอผ้าไหม ประเพณีไหลเรือไฟ วัฒนธรรมชนเผ่า ประเพณีนมัสการพระธาตุพนม ในวันเพ็ญเดือนสาม ทิวทัศน์ริมฝั่งโขง แลนด์มาร์คพญาศรีสัตตนาคราช แม่น้ำสองสี อุทยานแห่งชาติภูหลวง และถ้ำนาคา

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และน่าสนใจ คือ วิถีชีวิตชนเผ่าต่างๆ ในนครพนม ทั้ง 8 เผ่าที่ปัจจุบันยังประเพณีปฏิบัติกันอยู่ โดยยึดถือฮีตสิบสองเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีคำกล่าวว่า “มานครพนม ชมสามที่สุด เพื่อสุขที่สุด” ศักดิ์สิทธิ์ที่สุดพระธาตุพนม สวยที่สุดสะพานมิตรภาพ 3 งามที่สุด ทิวทัศน์ ริมฝั่งโขงนครพนม สามที่สุดเชื่อมโยงกันเป็น สุขที่สุด @ นครพนม (สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2558, หน้า 12-13)

ทั้งนี้การที่จะให้เรื่องการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ ภาคประชาชน ร่วมมือกันในการทำงานเพื่อความเจริญพัฒนาของ จังหวัดนครพนม ทั้งในด้านการรักษา ความเป็นเมืองน่าอยู่ควบคู่กับการ เป็นประตูสู่เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพและความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม
3. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการของจังหวัดนครพนม สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ มีการศึกษาภาคสนาม (Field research) แล้วใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การจดบันทึก ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชน ข้อมูลทุติยภูมิ ได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) คือ เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย วารสาร เอกสาร ประกอบการประชุมเสวนา รวมทั้งบริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในงานวิจัย
2. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มภาคีที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวจาก ภาครัฐ ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครพนม จากแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 แหล่ง ได้แก่ พระธาตุพนม ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดพระธาตุพนม อ.หมิง อภัยโส ผศ.ปรีชา บุญทวี กลุ่มชาติพันธุ์วัฒนธรรม ผู้ไทยเรณูนคร ได้แก่ อ.ชัยบดีดิษฐ์ สาลิพันธ์ ประธานสภาวัฒนธรรม อ.เรณูนคร อ.สุญาณี วงษ์ชาชม ประเพณีไหลเรือไฟจังหวัด นครพนม ได้แก่ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม วัฒนธรรมจังหวัด นครพนม อ.เสนอ ลากะ ริมฝั่ง โขนนครพนมบริเวณแลนด์มาร์คพญาศรีสัตตนาคราช ได้แก่ นายกเทศมนตรี เมืองนครพนม ผอ.พิเชษฐ์ หลั่งทรัพย์ นายสุรัตน์ ก้องเกียรติกมล แม่น้ำสองสีตำบลไชยบุรี อ.ท่าอุเทน ได้แก่ นายประยุทธ์ ริมสกุล ผอ.ทิพวรรณ เสนจันทร์ดิไชย นายพิชัย เสนจันทร์ดิไชย อุทยานแห่งชาติ ภูลิงกา ได้แก่ หัวหน้าอุทยาน แห่งชาติภูลิงกา นายถนอม สุวรรณราช เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติภูลิงกา
3. เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์จากบุคลากรหลักในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 แหล่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 3 แหล่ง
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการเก็บข้อมูลในลักษณะการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและบุคลากรหลักของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 6 แหล่ง สนทนากลุ่ม บันทึกเสียง ถ่ายภาพ และศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) มีการศึกษาภาคสนาม (Field research) การสนทนากลุ่ม การจดบันทึกข้อมูล ใช้เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป อีกทั้งอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล แบบแผนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ความคิดเห็นที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการได้รับบริการด้านต่างๆ และข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาถึง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อประเด็นต่างๆ เพื่อนำไปประกอบการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary study) คือ เอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย วารสาร เอกสารประกอบการประชุมเสวนารวมทั้งบริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บริบทพื้นที่จังหวัดนครพนม แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพ ความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยว แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว

4. สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ศักยภาพและความพร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม พบว่า จังหวัดนครพนม มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขงมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่หลากหลายสามารถดึงดูด นักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวที่จังหวัดนครพนมเป็นจำนวนมาก

2. พัฒนาศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดนครพนม พบว่า จังหวัดนครพนมมีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม สามารถเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก มีสายการบิน แอร์เอเชีย สายการบินนกแอร์และสายการบินไทยสไมล์ ส่วนรถโดยสารประจำทาง มีรถโดยสารปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งหมอชิต 2 ทุกวัน มีบริษัทขนส่งกรุงเทพฯ บริษัทขนส่งนครพนม บริษัทนครชัยแอร์ บริษัทชัยสิทธิ์ บริษัทเจดชัยทัวร์ และบริษัทโลตัสบลูทัวร์ นอกจากนี้ ยังมีภาคเอกชนในการดูแลและบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างประทับใจปลอดภัย และมีความสุข

3. กำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงบูรณาการของจังหวัดนครพนมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด คือ เมืองน่าอยู่ ประตูละครสู่อาเซียนและจีน ตอนใต้-ตะวันออก เป็นการพัฒนาจังหวัดนครพนมให้เป็นศูนย์กลางทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในแถบลุ่ม

แม่น้ำโขง อาเซียนและจีน โดยได้รับความช่วยเหลือ จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) หรือ เอสบี ความร่วมมือครอบคลุม 9 สาขา ได้แก่ การเกษตร พลังงาน สิ่งแวดล้อม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง และการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่ง จังหวัดนครพนมมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่หลากหลายสามารถดึงดูด นักท่องเที่ยว อาทิ องค์พระธาตุพนมและพระธาตุบิหาร พระธาตุประจำวันเกิดครบ 7 วัน หมู่บ้านมิตรภาพไทย - เวียดนาม อนุสรณ์สถานประธานโฮจิมินห์ ณ บ้านนาจอกแหล่งเรียนรู้ร้อย ตีนไดโนเสาร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีภูมิทัศน์ริมฝั่งโขงที่สวยงามที่สุด และอากาศดีตลอดปี อุทยานแห่งชาติตาบดขาม น้ำตกตาดโพธิ์ ฯลฯ มีเทศกาลงานประเพณีที่มีชื่อเสียงระดับชาติ อาทิ เช่น งานนมัสการ พระธาตุพนม งานประเพณีไหลเรือไฟและวัฒนธรรม 8 ชนเผ่า 2 เชื้อชาติที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นต้น และได้ประกาศให้จังหวัดนครพนมเป็นเมืองท่องเที่ยว โดยมีนโยบาย 3 ที่สุด สู่สุขที่สุด 1) ศักดิ์สิทธิ์ ที่สุด พระธาตุพนมและพระธาตุประจำวันเกิด 2) สวยที่สุด สะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน) 3) งามที่สุด ทัศนียภาพริมฝั่งโขง และยังสร้างแลนด์ มาร์คพยานาขนาดใหญ่ โดยใช้ชื่อ “พญาศรีสัตตนาคราช” ส่งผลให้มันักท่องเที่ยว เดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดนครพนม จำนวนมาก จึงเป็นแม่เหล็กที่สำคัญดึงดูด นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และยังได้ กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด คือ “เมืองน่าอยู่ ประตุเศรษฐกิจสู่อาเซียนและจีนตอนใต้-ตะวันออก” หมายถึง การพัฒนา จังหวัด นครพนมให้เป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในแถบลุ่ม แม่น้ำโขงอาเซียนและจีนโดยมุ่งพัฒนา คุณภาพ แหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการและ กิจกรรม การท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองกลุ่มเป้าหมาย ทุกรูปแบบให้เที่ยวอย่างสนุก ประทับใจ ปลอดภัยและมีความสุข

5. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จังหวัดนครพนมพร้อมแล้วทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่จะผนึก กำลังพัฒนา เมืองเขตเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายของรัฐบาล ภายใต้เป้าหมายหลักในการ พัฒนา 3 ด้าน คือ 1) ด้าน โลจิสติก นครพนมมีจุดแข็งในเรื่องเส้นทางขนส่งชายแดน จากสะพานมิตรภาพไทยลาว แห่งที่ 3 เชื่อมไป ยังลาว เวียดนาม และจีน ระยะทางที่สั้น ที่สุด (สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดนครพนม, 2560, หน้า 5) จากจังหวัดนครพนม-หนานหนิง ภาคใต้ของประเทศไทย มีระยะทางรวม 1029 กิโลเมตรตามเส้นทาง R12 รวมทั้งการที่จังหวัดนครพนมได้รับการประกาศให้เป็น เมืองเขตเศรษฐกิจ พิเศษชายแดนระยะ ที่ 2 ตั้งแต่ปลายปี 2558 และมีช่องทาง การค้า 6 ช่องทาง ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง จุดผ่อนปรน

4 แห่ง จังหวัดนครพนมจึงเสมือน เป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

2. ด้านอุตสาหกรรมเกษตร ยกกระดับพื้นฐานการเกษตร พัฒนาผลผลิตการเกษตรที่มีคุณภาพและเพิ่มมูลค่าการผลิตเพื่อส่งออกเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนให้มากขึ้น โดยส่งเสริมให้มีการทำเกษตรกรรมในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่หรือ Zoning มีผลไม้ที่โดดเด่น คือ สับปะรดที่มีรสชาติอร่อยและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ข้าวหอมมะลิ 105 เป็นข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพที่ดี มีกลิ่นหอม และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีลิ้นจี่ นพ 1 เป็นลิ้นจี่ที่มีชื่อเสียงมาก เปลือกสีแดงสด รสชาติหวานเหมือนน้ำผึ้ง กรอบและเนื้อแห้ง

3. ด้านการท่องเที่ยว เชื่อมโยง 3 ที่สุด คือ สวยที่สุด สะพานมิตรภาพไทยลาว แห่งที่ 3 นครพนม-คำม่วน ที่ผสมผสานศิลปะล้านช้าง สวยงามที่สุด คือ บรรยากาศวิว ทิวทัศน์ริมฝั่งโขงตัวเมือง นครพนม วิถีชีวิต และธรรมชาติงามตา 2 ฝั่ง โดยนักท่องเที่ยว สามารถปั่นจักรยาน เส้นทางจักรยาน เลียบชมความงามแม่น้ำโขงยาวเกือบ 70 กิโลเมตร สักการะพระธาตุศรีสัตตนาคราช อันเป็นที่เคารพ ของชาวไทยและลาว และสุดท้าย คือ องค์พระธาตุพนม ที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สุด ที่วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร อ.ธาตุพนม จ.นครพนม วันนั้นนครพนมจึงพร้อมแล้วที่จะเป็นจุดหมายสำคัญสำหรับทุกคนที่มาเยือน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จังหวัดนครพนมต้องประกาศนโยบาย 3 ที่สุด สู่สุขที่สุด ในทุกปีงบประมาณเพราะส่วนราชการและองค์กรเอกชนที่รับผิดชอบ ด้านการท่องเที่ยวจะได้ วางแผนเรื่องการท่องเที่ยวให้ชัดเจน และเป็นไปตามนโยบายของจังหวัด ภาศึเครือข่าย ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดนครพนม หอการค้า ควรพิจารณาจัดสรรในการหาทิศทางการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่แหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น ความเป็นมิตรไมตรี ความมีมิตรขลัง และนำไปจัดลำดับความสำคัญในการเพิ่มศักยภาพ และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติให้สำเร็จในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

1.2 ผู้ประกอบการภาคเอกชน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาเพราะเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ควรเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าประทับใจ โดยพิจารณาจากมิติคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการบริการ ความสะดวกในด้านการคมนาคมควรเพิ่มบริษัทเดินรถให้มีรถใหม่ๆ มาบริการประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเป็นการศึกษาวิจัยเชิงลึก เรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครพนมในการนำคุณค่าและความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ออกมา นำเสนอและสร้างเส้นทางเชื่อมโยง

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไปยังจังหวัดใกล้เคียงให้มีความครอบคลุมในทุกด้าน และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในระดับสากลได้อย่างยั่งยืน

2.2 ควรมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้มีความสอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว

2.3 ควรศึกษาในกรณีของขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงการจัดประเมินผลกระทบในแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติเป็นจุดเด่นอีกจุดหนึ่ง ซึ่งหากไม่มีการศึกษาอาจเกิดความเสี่ยงสูงต่อการถูกทำลายจากนักท่องเที่ยว

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การวิจัยศักยภาพและความพร้อมการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาล ที่ยังมีบทบาท และเป็นกลยุทธ์สำคัญที่นำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ การท่องเที่ยวจึงมีส่วนที่ช่วย เสริมสร้างความแข็งแกร่งและก่อให้เกิดความสมดุล ทางเศรษฐกิจของประเทศช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาสาขารัฐกิจที่เกี่ยวข้องให้กระจายทั่วทุกพื้นที่ นับเป็นการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ อันเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ

แนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ และให้ชุมชน เจ้าของท้องถิ่น ร่วมกันค้นหาความโดดเด่น ความน่าสนใจ ความสวยงามและนำเสนอสิ่ง อำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเข้าไปประกอบจัดเป็น แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม การท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ และการที่จะให้เรื่องการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ การภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาคองค์กร ชุมชน ร่วมมือกันในการทำงาน เพื่อความเจริญพัฒนาของจังหวัดนครพนมทั้งในด้านการรักษาความเป็นเมืองน่าอยู่ ควบคู่กับการเป็นประตูสู่เศรษฐกิจ ที่สำคัญของประเทศไทย “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมรับผิดชอบ”

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม. (2560). *สำนักงานจังหวัดนครพนม*. เข้าถึงได้จาก http://www2.nakhonphanom.go.th/files/com_news_devpro1/2019-08_ed-cee3072aad07.pdf
- สำนักงานจังหวัดนครพนม. (2558). *มานครพนม ชม 3 ที่สุด เพื่อสุขที่สุด*. นครพนม: สำนักงานจังหวัดนครพนม.

